

SÈRIE 2

Observacions generals:

- Un solucionari no esgota totes les respostes correctes i això ha estat contemplat pels correctors.

EXERCICI 1. LA VICARIA, de Marià Fortuny.

[5 punts]

Esquema o resum obra pictòrica

[1 punt]

- Existència dels quatre blocs, encara que no estiguin explicitats.

[0,50 punts]

- En funció del grau de detall dels blocs.

[0,50 punts]

Desenvolupament

[4 punts]

Datació:

- 1867-1870 [s'admet dècada dels 70 del s. XIX o segon terç del s. XIX].

[0,20 punts]

Context històric i cultural:

- Política internacional: unificació italiana, reordenació dels grans imperis (Alemanya), adveniment de la III República a França.
- Social: moviment obrer, revolucions de 1848, pensament de Marx i Engels.
- Espanya: sexenni democràtic (La Gloriosa, Constitució de 1869, moviment independentista a Cuba i Guerra dels 10 anys. Assassinat del general Prim). Regnat d'Amadeu de Savoia (1871-1873).
- Segona revolució industrial a occident.

Proves d'accés a la Universitat 2021, convocatòria ordinària. Criteri de correcció

- Triomf de la burgesia: cultura del lleure i comerç artístic.
- Reformes urbanístiques i desenvolupament del ferrocarril.
- París capital artística d'occident.

[6 ítems correctes 0,80 punts]

Lectura formal i anàlisi estilística.

[2 punts]

Característiques formals:

- Pintura a l'oli sobre taula. Obra de petit format. Tipologia de *tableautin*.
- Estil realista i minuciosos en els detalls.
- Preciosisme tècnic.
- L'acció se situa a l'interior d'una estança de valor històric.
- Diverses escenes a l'interior: entre tres i quatre.
- Personatges: parella signant papers, assistents a l'acte (familiars), tipus populars: persona que demana almoïna, vicari, torero, *maja*...
- Gran importància del color i integració de la llum a la pinzellada.
- Virtuosisme pictòric amb la pinzellada petita i vibrant.
- Interès per la representació dels objectes: braser, reixa, làmpada...
- Còpia de peces històriques.
- Influència de Goya en el cromatisme intens, el valor de la pinzellada i els tipus populars (cartons per a tapissos).
- Influència dels pintors francesos, com Ernest Meissonier, i d'altres de *tableautin*.

[7 ítem correctes 1,50 punts]

Estil: Realista / *pintura de casacón* / *tableutin* – Fortunyisme

[0,50 punts]

Interpretació conceptual: també significats

[1 punt]

Escena costumista o de gènere.

La signatura d'un compromís matrimonial:

- Possible inspiració en la sagristia de l'església de San Sebastián, a Madrid, on el pintor va contraure matrimoni amb Cecilia Madrazo, provinent d'una important nissaga de pintors madrilenys oficials.

[0,50 punts]

Derivació del romanticisme amb els tipus propis de l'espanyolisme.

Tendència pictòrica en paral·lel al rupturisme.

Triomf del fortunisme a Europa (classes benestants franceses i europees).

Una de les pintures amb un preu més elevat a l'Europa del moment (marxant Goupil).

[0,50 punts]

EXERCICI 2. ELOGI DE L'AIGUA, d'Eduardo Chillida.

[5 punts]

Esquema o resum obra escultòrica

[1 punt]

- Existència dels quatre blocs, encara que no estiguin explicitats.

[0,50 punts]

- En funció del grau de detall dels blocs.

[0,50 punts]

Desenvolupament

[4 punts]

Datació:

- 1987 [s'admet darrer quart / terç del s. XX].

[0,20 punts]

Context històric i cultural:

- Fi de la Guerra Freda a Europa.
- Caiguda del mur de Berlín.
- Creació de la Comunitat Econòmica Europea.
- Construcció de la transició democràtica a Espanya.
- Jocs Olímpics de Barcelona.
- Era de la globalització.

[6 ítems correctes 0,80 punts]

Lectura formal i anàlisi estilística.

[2 punts]

Estil:

- Abstracte.

[0,50 punts]

Característiques formals:

- Es tracta d'una enorme estructura de formigó armat fet amb la tècnica de l'encofrat.
- L'estructura està suspesa i se subjecta per mitjà de 4 cables d'acer de 80 cm de gruix.
- Els tirants estan clavats a les parets de l'antiga pedrera de Barcelona.
- La peça té forma cúbica i per un costat surten quatre potes, braços o urpes.
- Les quatre urpes convergeixen cap al centre.
- Important valor monumental de l'obra, derivat dels inicials estudis d'arquitectura de l'escultor basc.
- En resulta un contrast entre lleugeresa i contundència.
- Integració de l'obra en l'entorn, en aquest cas el parc barceloní.
- Recerca del reflex de la forma en l'aigua i de l'oscil·lació de la peça.
- Integració del buit i de l'aire en el volum escultòric.

[7 ítems correctes 1,50 punt]

Tema i interpretació conceptual.

[1 punt]

Tema:

- Recorda la sèrie de mans d'Eduardo Chillida que practicà al llarg de tota la seva vida en dibuix, gravat i escultura.
- Unes urpes que volen atrapar el reflex de l'aigua. Associació amb el mite de Narcís en paraules de l'escultor.

Proves d'accés a la Universitat 2021, convocatòria ordinària. Criteri de correcció

- Similitud amb obres anteriors de l'artista basc com la sèrie *Peines del viento* a la platja d'Ondarrieta, Donosti (1972-1977).

[0,50 punts]

Significat:

- Reivindicació dels oficis i materials tradicionals. Escultor arrelat a la cultura basca. Bona part de la seva obra avui s'exhibeix a la casa-museu Chillida-Leku (Hernani).
- Context: Jocs Olímpics del 1992. Voluntat de l'arquitecte i assessor cultural Oriol Bohigas de convertir Barcelona en un museu d'escultura a l'aire lliure (Oldenburg, Lichtenstein...).
- Conversió de l'antiga pedrera en un parc urbà per a la ciutadania i valor ornamental.
- Programa de dignificar la perifèria de la ciutat a través de l'escultura monumental.

[0,50 punts]

EXERCICI 3. PARTENÓ, d'Atenes.

[5 punts]

a) Dateu l'obra i situeu-la en el context històric i cultural corresponent.

[1 punt]

Datació:

- Datació exacta 447-432 aC [s'admet mitjan s. V aC].

[0,20 punts]

Context històric i cultural:

- Guerres mèdiques contra els perses.
- Període de Pèricles, governant de la facció democràtica en l'Atenes de mitjan segle V aC.
- Després de la derrota dels perses. Al llarg de les Guerres mèdiques, els perses havien saquejat Atenes i altres punts de la Grècia continental.
- Període màxim esplendor de l'art grec.

[4 ítems correctes 0,80 punts]

b) Digueu a quin estil pertany aquest temple i esmenteu tres característiques de l'escultura romana.

[1 punt]

Estil:

- Grec clàssic.

[0,25 punts]

Característiques:

- Tendència al realisme.
- Ús de models grecs i del món etrusc.
- Desenvolupament de la narració en el relleu. Relleu històric.
- Ús de la perspectiva i altres efectes de profunditat.
- Proliferació del retrat, diverses tipologies: bust, eqüestre, dempeus...

Proves d'accés a la Universitat 2021, convocatòria ordinària. Criteri de correcció

- Desenvolupament de l'escultura en nous suports: arcs de triomf, sarcòfags, columnes commemoratives.

[3 ítems correctes 0,75 punts]

c) Expliqueu la planta, l'alçat i la coberta del temple i relacioneu-lo amb el conjunt monumental on s'integra

[1 punt]

- La planta mostra un temple perípter octàstil (normalment són hexàstils), amb pronaos, naos (o cel·la) i opistòdom.
- Valorar positivament si citen el pteroma (passadís entre el cos del temple i el peristil o columnata) i el crepis, format per l'estereòbata (esglaons inferiors) i l'estilòbata (esglaó superior, d'on arrenquen les columnes).
- L'alçat és dòric: columna sense base que arrenca de l'estilòbata, capitell amb equí i àbac, arquitrau llis i fris de tríglifs i mètopes, que sostenen la coberta.
- Fust amb canaletes d'aresta viva.
- La coberta és a dos vessants i en els costats curts del temple formen un frontó (o timpà) triangular.
- És el temple més gran i important de l'Acròpolis. Els temples arcaics van ser destruïts pels perses i a partir de mitjan segle V aC es van reconstruir i monumentalitzar. En primer lloc, el Partenó, després l'Erectèon i el d'Atena Niké. A la vegada, es van haver d'ampliar els accessos i es van fer els propileus

[5 ítems correctes 1 punt]

d) Quina era la funció originària de l'edifici i quins en són l'ús i els significat actuals.

- La funció dels temples grecs és principalment la de casa de la divinitat antropomorfa (és a dir, casa de l'estàtua), ja que els altars es trobaven a l'exterior dels edificis, i és a l'exterior on es reunien els fidels.

[0,75 punts]

- Avui és turística, monument nacional, monument històric, és considerat el zenit de l'arquitectura clàssica...

[0,25 punts]

Proves d'accés a la Universitat 2021, convocatòria ordinària. Criteri de correcció

e) Identifiqueu a quin ordre de columnes d'època romana correspon cada gràfic i expliqueu una característica de cadascun.

Són l'ordre toscà i el compost

[0,25 +0,25 punts]

Toscà:

- D'origen etrusc i és àmpliament usat en època romana.
- S'assembla molt al dòric, ja que el capitell té àbac i equí i l'arquitrau és llis, però es diferencia en què és més lleuger, el fust no té èntasi, té base i el fris també és llis (en lloc de tríglifs i mètopes).

[0,25]

Compost:

- Es considera una derivació del corinti grec.
- Major toc ornamental.
- Manteniment de les fulles d'acant, però en lloc de volutes petites o caulicles es conserven les volutes del jònic (però decorades).

[0,25]

EXERCICI 4: EL MATRIMONI ARNOLFINI, de Jan Van Eyck

[5 punts]

a) Dateu l'obra i situeu-la en el context històric i cultural corresponent.

[1 punt]

Datació:

- 1434 [s'admet 1a meitat segle XV, primer terç s. XV].

[0,20 punts]

Context històric i cultural [4 ítems correctes màxima puntuació]:

- Desenvolupament de la cultura urbana a Europa.
- Incipient humanisme i Renaixement a les zones d'Itàlia.
- Prolífic comerç als Països Baixos amb la Lliga Hanseàtica.
- Ducat de Borgonya i període de Felip III, el Bo.
- Bruges, ciutat portuària, esdevé un important enclavament comercial.
- Important producció de teixits de llana i exportacions arreu de l'Europa mediterrània.
- *L'Ars nova* flamenca: renovació de les arts.

[4 ítems 0,80 punts]

b) Diguen a quin estil pertany la pintura i esmenteu tres característiques tècniques o estilístiques de l'escultura del romànic.

[1 punt]

Estil:

- Gòtic / Gòtic dels Països Baixos / Gòtic flamenc / *Ars nova* flamenca

[0,25 punts]

Característiques:

- Hieratisme.
- Esquematisme.

Proves d'accés a la Universitat 2021, convocatòria ordinària. Criteri de correcció

- Subjecció de l'escultura a l'arquitectura: capitells, portalades
- Tipologies exemptes: majestats, *sedes sapientiae*.
- Ús de la fusta i la pedra.
- Antinaturalisme i simbolisme

[3 ítems 0,75 punts]

c) Expliqueu cinc característiques tècniques, formals o estilístiques d'aquesta obra.

[1 punt]

- Pintura a l'oli sobre fusta de roure. Novetat per a l'època: l'ús de l'oli.
- Predomini del dibuix i detallisme mercès a la utilització de pinzells prims.
- Ús de colors foscos, hi abunden: verd, marró i vermell.
- Composició simètrica amb els dos protagonistes al centre.
- Gran atenció a les mans dels dos personatges.
- Profunditat a través de la construcció de la cambra. Ús d'una perspectiva empírica –diferent a la geomètrica italiana amb el punt de fuga abstracte–.
- Obertura del pla pictòric cap a l'espectador per mitjà del mirall del fons.
- Representació realista de la llum filtrada a través de la finestra.
- Retrat de la riquesa dels protagonistes: robes, mobiliari, estança, textures
- ...

[5 ítems 1 punt]

d) Analitzeu la iconografia d'aquesta pintura i expliqueu-ne la funció i els significats

Es tracta d'una obra naturalista, però farcida de simbologia:

- L'home agafa la mà dreta de la dona i amb l'altra beneeix. Gesticulació pròpia dels desposoris abans de Trento.
- Signatura del pintor entre la làmpada i el mirall. Testimoniatge del casament a través de la signatura i del reflex del mirall (home de blau).

Proves d'accés a la Universitat 2021, convocatòria ordinària. Criteri de correcció

- La santa Margarida: patrona dels naixements.
- Llit: continuïtat del llinatge (és on es neix i on es mor).
- Vestit verd: símbol de fertilitat. Discussió historiogràfica sobre el seu embaràs o no.
- Gos: fidelitat.
- Descalços: aixafar el terra igual que Moisès al Sinaí, que es descalçà per tocar la terra sagrada.
- Rosari de vidre: regal del nuvi a la núvia: símbol de virtut.
- Les fruites sota la finestra representen les de l'arbre del bé i del mal: l'arbre prohibit, símbol del pecat original.

[5 ítem 0,50 punts]

Possiblement cerimònia matrimonial entre G. Arnolfini, comerciant italià de Luca que vivia a Bruges, i G. Cennani filla d'un mercader italià de la mateixa ciutat. La identitat dels protagonistes és controvertida. No es coneix el contracte de l'obra.

Testificar un contracte matrimonial (interpretació tradicional a partir dels estudis d'Erwin Panofsky, anys 30 i 50).

Commemorar el matrimoni a causa de la defunció de la dama en el part; d'aquí, la caracterització trista de l'espòs i el color negre de la indumentària (Koster, 2003).

[2 ítems 0,50 punts]

e) Enumereu quatre diferències o semblances entre les dues escultures següents, representatives del romànic i del gòtic, respectivament.

- Marededeu entronitzada / Marededeu dempeus.
- Abstracció / naturalisme.
- Fusta policromada / alabastre pintat.
- Incomunicació / comunicació entre les dues figures.
- Estàtica / moviment incipient
- Simetria / asimetria.

[4 ítems 1 punt]

EXERCICI 5. LA PIETAT, de Miquel Àngel.

[5 punts]

a) Dateu l'obra i situeu-la en el context històric i cultural corresponent.

[1 punt]

Datació:

- 1488-1499 [s'admet: finals del segle XV; 2a. meitat segle XV; a cavall dels segles XV i XVI].

[0,20 punts]

Context històric i cultural [4 ítems correctes màxima puntuació]:

- Desenvolupament d'una cultura urbana a Europa.
- Triomf de la burgesia.
- Antropocentrisme.
- Itàlia dividida en Estats. Consolidació dels Estats pontificis (Juli II).
- Renaixement artístic. Progressiva substitució de Florència per Roma com a capital artística.
- Aparició del protestantisme i guerres de religió.
- 1527: saqueig de Roma per les tropes de Carles V.
- Humanisme literari. Acadèmies filosòfiques.

[0,80 punts]

b) Digueu a quin estil pertany aquesta escultura i esmenteu tres característiques formals o conceptuals de la pintura del mateix període.

[1 punt]

Estil:

- Renaixement / Alt Renaixement

[0.25 punts]

Proves d'accés a la Universitat 2021, convocatòria ordinària. Criteri de correcció

Característiques:

- Imitació de la naturalesa.
- Desaparició del pa d'or.
- Inspiració en l'Antiguitat: en models arquitectònics, en la recuperació de textos clàssics (mitologia, ècfrasi).
- Descobriment i aplicació de la perspectiva lineal.
- Recuperació del retrat pictòric.
- Progressiu protagonisme del paisatge en el fons.

[3 ítems 0,75 punts]

c) Analitzeu cinc característiques tècniques, formals o estilístiques de l'obra

[1 punt]

- Escultura exempta.
- Marbre.
- Grup escultòric format per dues figures.
- Composició en forma triangular o piramidal.
- Recerca de la bellesa ideal.
- Acurat estudi anatòmic en la nuesa de Crist.
- Obra de joventut de Miquel Àngel. Clara influència de Donatello (Judith).
- Diferències amb la Pietat de Milà, més tardana – expressionisme i *non finito*.
- Treball minuciós del marbre: caient de les robes, trets de la Passió,
- Contrasts entre la rigidesa del cos de Crist –cos en ziga-zaga i braç dret de caiguda aplomada– i la delicadesa del rostre i volumetria de la túnica de Maria.
- Signatura per part de l'autor.

[5 ítems 1 punt]

Proves d'accés a la Universitat 2021, convocatòria ordinària. Criteri de correcció

d) Expliqueu el tema, els significats i la funció de l'obra.

[1 punt]

- Tema: religiós. Absent dels Evangelis i de tradició mística. La pietat representa el dolor d'una mare amb el cos mort del seu fill en braços, després del Davallament de la creu.
- La joventut de Maria, gairebé de la mateixa edat que Crist en l'obra, pot ser símbol de la puresa, de la innocència, de la bondat...
- En la cinta del mantell de la Mare de Déu Miquel Àngel va gravar el seu nom. Una acte de publicitat de l'artista jove a la cort pontifícia.
- Obra devocional

[4 ítems 1 punt]

e) Identifiqueu l'estil de la pintura i exposeu per què és considera una pintura i una autora important en la igualtat entre sexes.

Estil:

- Barroc, Barroc tardà, Rococó

[0,50 punts]

Reivindicació d'igualtat de sexes:

- És una dona pintora.
- Dificultat de les dones d'accedir als gèneres pictòrics majors. Poden citar altres exemples anteriors: Ende, Artemisia Gentileschi, Sofonisba Anguisola, Clara Peeters).
- Es retrata amb els estris característics de l'autoretrat dels pintors: paleta i pinzell.
- Mira de manera directa envers l'espectador.
- Porta robes que denoten una situació social elevada.
- Sabem que arribà a ser pintora de cort.

[2 ítem 0,50 punts]

SÈRIE 5

Observacions generals:

- Un solucionari no esgota totes les respostes correctes i això ha estat contemplat pels correctors.

EXERCICI 1: Édouard Manet: *Déjeuner sur l'herbe*

[5 punts]

Esquema o resum de comentari.

- Existència dels quatre blocs, encara que no estiguin explicitats.
- En funció del grau de detall.

Desenvolupament

[4 punts]

Datació:

- 1863 (val segona meitat del segle XIX).

[0.20 punts]

Context històric i cultural [6 ítems correctes]:

- El Segon imperi de Napoleó III i l'adveniment de la Tercera república el 1870.
- El positivisme filosòfic de Comte, observació i experiència com les úniques fonts de coneixement.
- Realisme literari de Balzac, Flaubert, Stendhal.
- L'auge de les exposicions universals: el progrés de la indústria i atracció de l'invent.
- Altres fets històrics rellevants del període: Guerra de Secessió americana (1861-1865), Primer internacional (1864), Publicació d'El Capital de Karl Marx (1867), I Concili Vaticà (el dogma de la infal·libilitat del papa...
- Eixamples urbanístics en les principals capitals europees.
- Noves possibilitats artístiques del ferro.

Proves d'accés a la Universitat 2021, convocatòria ordinària. Criteri de correcció

- L'ambient de les exposicions artístiques i el paper de la crítica.
- Obra rebutjada i exposada en un saló paral·lel, convocat per ordre del mateix emperador, *Salon des refusés*.

[6 ítems correctes 0,80 punts]

Lectura formal i anàlisi estilística

[2 punts]

Característiques formals [6 ítems correctes]:

- Pintura a l'oli.
- Figures planes, però detallades.
- Pinzellada esbossada o solta.
- Reproducció d'una llum natural.
- Composició dividida en tres plans horitzontals.
- Agrupació de les figures centrals a partir d'un triangle, composició tancada.
- El protagonisme compositiu en la figura de la dona.
- Rebuig a la construcció de la profunditat geomètrica.
- Espai construït a partir del color.
- La pintura mitològica del Renaixement i del Manierisme, especialment de Giorgione i Tiziano amb els seus esmorzars camperols i Venus. També: Rafael, el Judici de Paris.

[8 ítems correctes 1'50 punt]

Estil:

- Realisme (en majúscules) o inici de l'Impressionisme

[0,50 punts]

Interpretació conceptual (tema, significat i funció...).

[1 punt]

Tema:

- Escena pretesament costumista, inspirada en els hàbits de la classe mitjana parisenca i les excursions a Argenteuil.
- Retrats de membres del seu entorn (germà Gustave, l'escultor Ferdinand Leenhoff, la seva esposa Susanne i la model Victorine Meurent).

[0,50 punts]

Significat i funció:

- Provocació a la moralitat de l'època: una dona nua en un entorn quotidià sense l'existència d'una excusa històrica, bíblica ni mitològica.
- Una provocació a la tradició artística: un format gran per a tractar un quadre de costums; una deixadesa en la tècnica pictòrica ates que triomfava la pintura dita *Pompier*.
- Manifest de la pintura moderna, de la llibertat de l'artista, de la independència del mercat
- Reinterpretació dels mestres del passat en clau moderna.

[0,50 punts]

EXERCICI 1: El gran profeta, de Pablo Gargallo.

[5 punts]

Esquema o resum de comentari.

[1 PUNT]

- Existència dels quatre blocs, encara que no estiguin explicitats.

[0,50 punts]

- En funció del grau de detall.

[0,50 punts]

Desenvolupament de l'esquema anterior

[4 punts]

Datació:

- 1933 (guix) – 1936 [primer terç de s. XX].
- Abans de la Guerra Civil.
- [S'admet fins primera meitat del XX].

[0,20 punts]

Context històric i cultural [6 ítems correctes]:

- Període d'entreguerres a Europa.
- Adveniment a Europa del nazisme a Alemanya, del feixisme a Itàlia i l'Stalinisme a la URSS.
- Gradual recuperació EEUU després del crack del 29.
- Segona República espanyola.
- Forta conflictivitat social.
- Generació literària del 27: Lorca, Machado, Alberti, Buñuel.
- Racionalisme arquitectònic versus el monumentalisme.
- Les avantguardes històriques o primeres avantguardes.
- El disseny modern.

Proves d'accés a la Universitat 2021, convocatòria ordinària. Criteri de correcció

[6 ítems correctes 0,80 punts]

Lectura formal i anàlisi estilística.

Estil:

- Cubista, expressionista.

[0,50 punts]

Característiques formals [6 ítems correctes].

- Escultura exempta.
- Planxes retallades de bronze.
- Figura en tensió.
- La curvatura de les planxes de bronze genera la figura humana.
- Un eix central format pel cap, la columna vertebral i la cama esquerra.
- Canvis de plans de visió en la construcció de la figura.
- Integració del buit en la configuració del volum escultòric.
- Joc de buits i plens.
- Dinamisme de la figura.
- Expressivitat gestual i facial.
- Cubisme pictòric de Pablo Picasso.
- Expressionisme.
- Reminiscències de l'art primitiu com en altres artistes del moment.

[8 ítems correctes 1'50 punt]

Proves d'accés a la Universitat 2021, convocatòria ordinària. Criteri de correcció

Tema i interpretació conceptual.

Tema:

- Temàtica religiosa: el títol de l'obra és profeta i remet a una figura bíblica.
- San Joan Baptista. Se'l reconeix per la pell de xai.

[0,50 punts]

Funció i significats:

- Metàfora de la força de la paraula, del magisteri de la veritat com a camí a seguir.
- Integració del buit en l'escultura.
- Forta influència en els artistes catalans posteriors.

[0,50 punts]

EXERCICI 3. L'altar de Zeus a Pèrgam.

a) Dateu i situeu l'obra en el context històric i cultural corresponent.

Datació:

- c. 180-160 aC.

[0,25 punts]

Context històric i cultural:

- època hel·lenística, regnat d'Eumenes II (dinastia atàlida).
- Lluita contra els regnes del Pont i de Bitínia
- floriment de la cultura grega a Pèrgam, ciutat capdavantera culturalment gràcies a la biblioteca
- creació d'una important escola escultòrica.

[5 ítems correctes 0,75 punts]

b) Digueu a quin estil pertany l'obra i esmenteu tres característiques formals o conceptuals de l'arquitectura de la Roma clàssica.

Estil:

- grec hel·lenístic.

[0,25 punts]

Característiques arquitectura Roma clàssica:

- orde toscà i compost.
- ús generalitzat de l'arc.
- ús generalitzat de la volta.
- ús generalitzat de l'opus caementicium.
- desenvolupament de l'obra pública (obres hidràuliques...)
- nova concepció espacial.

[0,75 punts]

Proves d'accés a la Universitat 2021, convocatòria ordinària. Criteri de correcció

c) Féu una anàlisi de la planta i alçat de l'obra.

[1 punt]

Descripció formal de l'edifici:

- En origen constava d'un podi de planta quadrangular de 7m. d'alçada.
- Al damunt s'erigia una columnata jònica amb entaulament i coberta plana.
- La façana oest tenia forma d'U amb una monumental escalinata al centre.
- L'escalinata conduïa a un pati interior.
- Les parets exteriors del podi i del pati interior estaven decorades amb un fris continu d'alt relleu.
- Només es preserven fragments de la façana i els frisos al museu de Berlín (descobert als anys 30), on es va fer una reconstrucció de l'altar.

[5 ítems correctes 1 punt]

d) Esmenteu els temes que representen els relleus i detalleu les funcions de l'edifici.

[1 punt]

Temes:

- Hi havia dos frisos amb relleus escultòrics.
- En el fris interior era dedicat a Tèlef, fill d'Heracles i fundador llegendari del llinatge atàlida.
- En el fris exterior es representa la Gigantomàquia: la lluita dels déus olímpics amb els gegants (analogia del combat entre els atàlides i els gàlates).
- Protagonisme de les figures de Zeus i Atena (deessa protectora de Pèrgam).

[0,50 punts]

Funció:

- Altar per a sacrificis dedicat a Zeus.
- Construït en commemoració de les victòries militars del rei Eumenes II a Bitínia.

[0,50 punts]

e) Identifiqueu les parts constitutives d'un temple grec

[1 punt]

1. Naos o cel·la
2. Pronaos
3. Opistòdom
4. Peristil
5. Pteroma
6. Krepidoma
7. Estilòbat
8. Estereòbat

[5 ítems correctes 1 punt]

EXERCICI 4: Mare de Déu dels Consellers, de Lluís Dalmau.

[5 punts]

a) Dateu i situeu l'obra en el context històric i cultural corresponent.

Datació:

- 1443-1445 (mitjans segle XV / segon terç del segle XV).

[0,25 punts]

Context històric i cultural [5 ítems correctes màxima puntuació]:

- Un auge de la cultura urbana a Europa.
- Poder de la burgesia i dels estaments ciutadans.
- La crisi de mitjan segle XIV (pesta negra)
- Inici d'un nou corrent de pensament: l'humanisme.
- Fundació dels ordes mendicants: franciscans i dominicans.
- Refinament cortesà.

[0,75 punts]

b) Digueu a quin estil pertany l'obra i esmenteu tres obres escultòriques del romànic.

Estil:

- gòtic flamenc, gòtic dels Països Baixos, *Ars nova*.

[0,25 punts]

És correcte qualsevol escultura del període romànic, però anotem les tres que figuren a la llista actual:

- Portalada de Sant Pere de Moissac.
- Portalada del Monestir de Santa Maria de Ripoll.
- Majestat Batlló.

[5 ítems correctes 1 punt]

c) Detalleu quatre característiques formals que identifiquin l'estil de l'obra.

Conceptes per a la descripció:

- Oli i tremp sobre fusta.
- Predomini del color (sensualitat cromàtica).
- Composició centralitzada.
- Distribució simètrica dels grups.
- Construcció de la profunditat per mitjà de sistemes geomètrics.
- Obertura en profunditat del pla pictòric per mitjà del paisatge.
- Realisme.
- Detallisme i minuciositat de la còpia de la realitat.
- Introducció de retrats.

[4 ítems correctes 1 punt]

d) Feu un lectura iconogràfica de la pintura i expliqueu la seva funció i simbolisme.

Tema i iconografia:

- Religiós.
- Mare de Déu venerada per sants, homes...
- Representació de dos sants relacionats amb la ciutat de Barcelona: santa Eulàlia (copatrona) i sant Andreu (quan eren escollits els consellers).
- Retrat de cinc consellers de la ciutat de Barcelona. No es obligatori identificar-los (Joan Llull, Francesc Llobet, Joan Junyent i Ramon Savall i Antoni Vilatorra).
- Situació de l'escena a l'interior d'una arquitectura gòtica.

[0,50 punts]

Funció i simbolisme:

- Anava destinada a la capella de la Casa de la ciutat.
- Devoció cívica de la ciutat.

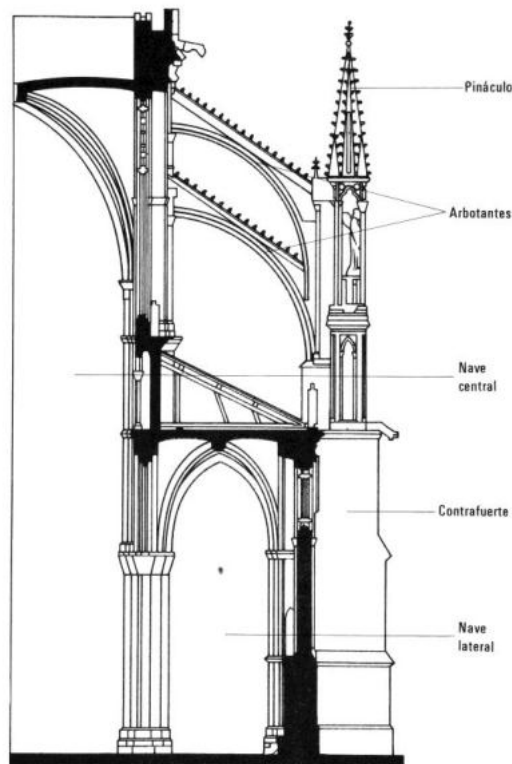

Proves d'accés a la Universitat 2021, convocatòria ordinària. Criteri de correcció

- Commemorativa de la ciutat, del seu sistema de govern i dels seus consellers.

[0,50 punts]

e) Identifiqueu els elements constructius de la secció transversal d'una catedral gòtica. Escriviu els termes a l'extrem de les línies

[5 ítems correctes 1 punt]

EXERCICI 5: Apol·lo i Dafne, de Bernini

a) Dateu i situeu l'obra en el context històric i cultural corresponent.

Datació:

- 1622-1625 (primer terç / quart s. XVII).
- S'admet primera meitat del segle XVII.

[0,25 punts]

Context històric i cultural [5 ítems correctes tot]:

- Exaltació de la reforma catòlica (contrareforma), superada la crisi motivada pel sorgiment de les confessions protestants.
- Període de les grans monarquies europees i de la creació de les nacions-estat.
- Període de grans pensadors i científics: Galileu, Torricelli, Newton, Kepler, Bacon, Descartes.
- Es van posar les bases a importants teories (racionalisme, empirisme, teoria heliocèntrica, etc.) i grans descobriments (gravitació universal, circulació de la sang).
- La cultura era dirigida i controlada.
- Segle d'or de la literatura a França, Anglaterra o Espanya.
- Les arts com a propaganda política.
- Triomf de la retòrica i del naturalisme.
- Protagonisme absolut de Bernini com a escultor.

[5 ítems correctes 0,75 punt]

Proves d'accés a la Universitat 2021, convocatòria ordinària. Criteri de correcció

b) Digueu a quin estil pertany el grup escultòric, i esmenteu tres característiques de l'arquitectura del Renaixement

Estil:

- Barroc.

[0,25 punts]

Tres característiques arquitectura del Renaixement [0'25 x 3]:

- Escala/proporció humana (antropocentrisme).
- Església de plantes centralitzades (a partir del quadrat o el cercle).
- Inspiració en l'antiguitat en les tipologies, sistemes de construcció, motius ornamentals.
- Recuperació del llenguatge arquitectònic de l'antiguitat: columna, ordres, entaulaments, capitells.
- Sistemes de coberta en cúpula o voltes (de mocador, de quatre punts...).

[3 ítems correctes 0,75 punt]

c) Analitzeu les característiques formals d'aquesta obra de Bernini.

Conceptes per a la descripció:

- Grup escultòric compost per dues figures.
- Embalum rodó.
- Utilització del marbre amb diferents textures buscant clarobscur.
- Composició dinàmica i helicoïdal.
- Expressionisme del gest.
- Bellesa idíl·lica.
- Predomini d'un punt de vista perquè anava col·locada en un nínxol o fornícula.
- Influència de l'estatuària de l'antiguitat (Apol·lo del Belvedere).
- Ressò dels corrents pictòrics del moment (Guido Reni i els Carracci).

[3 ítems correctes 0,75 punt]

d) Expliqueu el tema, la funció i el significat en origen del grup escultòric.

Tema:

- Mitològic
- Bernini, fill d'escultor, s'inicia com a restaurador d'escultures antigues en les col·leccions romanes – la Borghese, per exemple.
- Font literària: Metamorfosis d'Ovidi (s. I dC).
- Recuperació de les fonts literàries de l'antiguitat d'ençà l'humanisme del Renaixement.
- Explicar la faula i el tema de les transformacions.

[0,50 punts]

Funció i significats:

- Comanda del cardenal Scipione Borghese, nebot del pontífex Pau V, per a la decoració de la seva vil·la suburbana a Roma, la Vil·la Borghese (avui Galleria).
- Decorativa / Al·legòrica.
- Castedat vs erotisme.
- El poema de la peanya de clara voluntat moralitzant (Maffeo Barberini, futur Urbà VIII): L'amant que cerca el plaer de la bellesa fugissera/ s'omple les mans de fullaraca o cull fruits d'amargor.

[0,50 punts]

Proves d'accés a la Universitat 2021, convocatòria ordinària. Criteri de correcció

e) Definiu els conceptes escorç i sfumato a partir de l'obra reproduïda de Leonardo.

Escorç:

- És un recurs que s'utilitza en les arts bidimensionals per donar la sensació de profunditat. Consisteix en la representació d'una figura o element amb una inclinació perpendicular o obliqua respecte al pla. Per exemple, la mà esquerra de la verge estirada cap a l'espectador en aquesta obra de Leonardo.

[0,50 punts]

Sfumato:

- Tècnica pictòrica que consisteix en deixar imprecisos els contorns de les figures, objecte o elements naturals per simular una major llunyania. Es reproduueix així també l'efecte del vapor de l'atmosfera. La invenció del terme correspon a Leonardo i s'observa de manera clara en els elements del paisatge de la Verge de les roques.

[0,50 punts]